

KURS 4 · SKJEVE DATA, SKJEVE SVAR · ØKT 1

Hvem er med i dataene?

Ansiktslåsen som ikke kjente alle igjen

HVA TROR DU?

Hvis et system skal kjenne igjen ansikter, hva må være med i bildene det lærer av, for at det skal virke for alle?

Skriv svaret på en lapp.

3 til 5 minutter

Systemet lærer av eksemplene det får

Er noen lite med i dataene, får systemet lite øvelse på dem.

Gender Shades (2018)

- Tre kommersielle systemer skulle avgjøre om et ansikt tilhører en kvinne eller en mann.
- Menn med lys hud: feil høyst 0,8 prosent.
- Kvinner med mørk hud: feil opptil 34,7 prosent.
- To mye brukte bildesamlinger hadde 79,6 og 86,2 prosent personer med lys hud.

NIST (2019 og 2025)

- 189 algoritmer fra 99 utviklere ble testet.
- De fleste hadde ulik feilrate for ulike grupper.
- Forskjellene var for noen typer feil fra 10 til over 100 ganger.
- De mest nøyaktige algoritmene hadde minst forskjell.
- Mulig årsak: noen grupper er lite med i treningsdataene. Dårlig lys kan også gi feil.

Gjennomsnittet skjuler

82 av 100 riktige til sammen.

Likevel kan ett system feile nesten annenhver gang for én gruppe.

Dagens øvelse

1. Sorter 60 datakort i seks bunker. Tell.
 2. Tegn stolpene på stolpearket.
 3. Les testresultatene. Regn ut feil i prosent per gruppe.
- Tallene er oppdiktet. Ingen skal plassere seg selv i en gruppe.

14 til 18 minutter

DISKUSJON

Hvem merker feilen først, og hvem får vite om den?

82 prosent riktige til sammen. Hvorfor kan det være en dårlig målestokk alene?

Hvordan kunne de som laget systemet oppdaget feilen før det ble brukt?

6 til 10 minutter

Dagens spørsmål

Hva måtte vært annerledes i dataene for at systemet skulle virke for alle?

- Nå tenker jeg ...
- Jeg lurer på ...

3 til 5 minutter · kan flyttes til neste økt

Om opplegget

Buolamwini og Gebru (2018), Gender Shades. Grother, Ngan og Hanaoka (2019), NISTIR 8280, og NIST FRTE Demographics (2025).

Personer, tall og kort i øvelsene er oppdiktet.